

Volkandan Kaçmak • Vladimir Tumanov

Gizemli Haritalar Dizisi 4 • Türkçesi: Mine Kazmaoğlu • Çocuk Kitaplar •

Roman • 224 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6, 7

DOĞA ve EVREN • BİLİM ve TEKNOLOJİ • ERDEMLER • ÇOCUK DÜNYASI • ZAMAN ve MEKÂN
okyanus • ada • volkan • iz sürmek • keşifler • orman • tekne • coğrafya • bilim • macera • kamp •
bilmece • cesaret • aklını kullanmak • dayanıklılık • hayatta kalmak • tehlike • doğa olayları •
sürüngeçenler • deprem • kuşlar • doğum günü • balon (taşıt) • sorumluluk

Vladimir Tumanov'un dünyada ilk kez Türkçe yayımlanan "Gizemli Haritalar" dizisinin kapanış kitabında, maceranın ateşi son kez yükseliyor. Alt Kardeşler, Mariana ve kardeşi, volkanik bir adada mahsur kaldıklarında bu kez sadece kendilerini değil, diğer canlıları da kurtarmak için çabalarlar. Doğada hayatta kalabilmek için bilimsel düşüncenin, aklını kullanmanın ve dayanışmanın değerini hatırlatan roman, heyecan ve keşiflerle dolu yeni bir serüvene davet ediyor.

Alt Kardeşler, Mariana ve küçük kardeşi Jack, amca hediyesi tekne gezisinde Bermuda'da dalış yapmanın hayalini kurarlar. Ancak, dört kafadar teknede yalnızken büyük bir fırtına patlar ve önce açık denize, sonra da ıssız bir adaya sürüklenirler. Adadaki yaban hayatının zor koşulları, volkanın varlığı, yaklaşan daha beter bir tehlikenin habercisidir. Çocuklar hayatta kalabilmek için, hava rulosundaki bilmeceleri hızla çözmek zorundadır...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Roman başlarken doğum günü kutlanan Mariana'nın kişiliği, kardeşi Jack'le ilişkisi ve Alt Kardeşler'le arkadaşlığı hakkında nasıl bir ilk izlenim ediniyorsunuz?
- 2- Fırtına sırasında ve tekne kayaya oturduğunda Mariana, Francis, Chris ve Jack'in tepkilerini yorumlayın. Yaşanan talihsizlik her birini nasıl değiştirdi? Böylesi bir kriz durumunda siz ne tür bir tepki verirdiniz?
- 3- Yazar volkanın doğaya ve çevreye etkisini nasıl anlatmış? Jack ve Francis'in lavlardan ucu ucuna kurtulması şansla açıklanabilir mi?
- 4- İlk bilmecede volkanın çok uzak ülkelerde bile açığa neden olması nasıl açıklanıyor? Doğal afetler denince aklınıza neler geliyor? Bunların doğada yarattığı tahribata başka hangi örnekler verilebilir?
- 5- Mariana'nın şoktan çıkmasını sağlayan ne? Yaşama dönmesinin diğerleri üzerinde nasıl bir etkisi oluyor? Mariana'nın varlığı maceraya neler katıyor?
- 6- Hava rulosundaki üçüncü sorunun yanıtı için kuşlarla ilgili hangi bilgileri okuyor ya da hatırlıyorlar? Dodo kuşları hakkında neler öğreniyorlar?
- 7- Yedi yaşında bir çocuğun katılması, üçlü ekibi nasıl etkiliyor? Jack'in diğerlerine yük olduğu ya da onları yavaşlattığı söylenebilir mi? Ablasının şoka girmesini izleyen günlerde Jack'in tutumunda neler dikkatinizi çekti?
- 8- Jack'in sahip olduğu fotoğrafik bellek nedir? Öğrenilebilir bir beceri midir? Fotoğrafik bellek sizce günlük hayatı nasıl etkiler? Örneklerle açıklayın.
- 9- Neler yaban yaşamı oluşturur? Yaban yaşamın gezegene ve insanlara katkısı nedir; neden korunmalı? Örneğin hantal ve çok akıllı olmayan dodo kuşlarının neslinin sürmesi önemli mi?
- 10- 4 çocuk bu macerada hangi deneyim ve becerilerinden yararlanıyorlar? Dörtlünün ıssız adada hayatta kalmasını sağlayan temel etkenler neler?
- 11- Roman boyunca Sulugöz Teresa, Gezgin Tim, Hırçın Marvin, Mutlu Joel figürleri çocuklara ne şekilde yardım ediyor? Okur, sondaki şölen masasında çocukların bu figürlerle ilişkisi hakkında neler anlıyor?

- 12- Bay Chagrin'in, "En büyük hediye insanın kendisidir," sözü ne anlama geliyor? Verdiği sıradışı hediye'deki bilmeceler hangi maceraları anımsatıyor?
- 13- Neden Bay Changrin kafa yormayı ve öğrenmeyi en değerli şey olarak niteliyor? Kafa yormak insanın hayatına nasıl bir farklılık getirir? Eğitim sistemimiz bu beceriye önem veriyor mu?
- 14- Sizce macera sürececek mi? Romanın sonundaki "Rulolar işlevlerini tamamladı sonunda. Artık size kalmış bir sonraki macera," ifadesini yorumlayarak mantık yürütün.

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **El işi:** Öğrenciler 7 gruba ayrılın, her grup Hırçın Marvin, Gezgin Tim, Sulugöz Teresa, Mutlu Joel, Bay Chagrin, uçak ve balondan birini seçerek oyuncaklarını yapsın. Yaratıcı malzemelerle yapılacak oyuncaklar "Volkandan Kaçmak" sergisinde sergilensin.
- **Araştırma:** Sınıfça çalışarak dünya üzerindeki volkanları, etkinliklerini, gezegene ve insan topluluklarına etkilerini inceleyin. Volkanların yeryüzünün şekillenmesinde oynadığı rolü kronolojik sırayla listeleyin. Volkan-deprem, volkan-uygarlık ilişkilerini araştırın. Yakın zamanda Japonya yakınında deniz dibinde patlayan ve yeni bir adanın oluşmasına neden olan volkanı da araştırarak, günümüzde yaşamı tehdit eden volkanları saptayın. Volkan riskine karşı önlem alınabilir mi; neden volkan eteklerine ya da yakınlarına yerleşimler kuruluyor, tartışın. Araştırmanın bulgularını sergileyin.
- **Sosyal sorumluluk projesi:** Jack'in dodo kuşlarına duyarlılığından yola çıkarak dünyada nesli tükenen hayvanlarla ilgili kapsamlı bir dosya hazırlayın. Dijital ya da fiziki olarak hazırlanacak bu dosyaya doğal hayatın korunmasıyla ilgili sloganlar dizisi ve uyarı metinleri ekleyerek okul genelinde paylaşın ve farkındalık yaratın. Bu konuda <https://gunisigikitapligi.com/kitaplar/ilk-kitabini-kendin-boya-dizisi/turu-tukenen-hayvanlar/> kitaplarından da yararlanılabilir.
- **Albüm:** Öğrenciler gruplara ayrılın. Her grup, maceradaki bilmecelerin cevapları olan Tambora Dağı, Montgolfier, Yarasalar, Siyanobakteri, Leonardo da Vinci, Paraşüt konularından birinin tanıtımını üstlenerek sunum hazırlasın. Bütün çalışmalar bir albümde birleştirilerek "Bilmeceler" alt başlığıyla "Volkandan Kaçmak" sergisine eklensin.
- **Resimleme:** Romanın başında Minnow'un bağlı olduğu limandan başlayarak, fırtına, adaya çıkma, malzeme taşıma, kulübe inşası, adanın keşfi, volkan ve lavlar gibi ortamı ve yaşananları kronolojik olarak anlatan sahnelerin resimlerini yaparak kitabı bir resimli romana dönüştürün. Bu etkinlik için öğrenciler sahneleri paylaşarak bireysel ya da gruplar haline çalışabilir.
- **Uygulama:** Dört çocuğun hayatta kalmak için yaptıklarını sınıfça irdeleyin ve çubuklarla ateş yakmalarını siz de okul bahçesinde ya da parkta deneyimleyin. Sonrasında bu deneyimde gözlemlediklerinizi ve hissettiklerinizi topluca tartışın.
- **Okuma:** Bu romanda olduğu gibi ada, volkan, orman, sürüngen, okyanus, kamp, fırtına gibi unsurlardan en az üçünü ve dayanıklılık, cesaret, dayanışma, aklını kullanma, bilimden yararlanma gibi temalardan da yine en az üçünü işleyen başka hangi macera kitabını okudunuz? Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılın ve her grup verilenlerden en az 3 unsuru ve 3 temayı içeren macera türü bir kitap önerisi hazırlasın. Gruplar kitaplarını yaratıcı yöntemlerle farklı ve dikkat çeken biçimde tanıtınsınlar. Bakalım kıstaslara uyan hangi kitaplar öne çıkacak, nasıl bir seçki oluşacak?
- **Bilmece:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılın. Her grup romandaki bilmecelerin soruluş biçimini şablon olarak coğrafyada bir yere uyarlasın. Oluşturulan "Neresi, Nerede?" bilmeceleri, kendi aralarında tartışmak üzere gruplara dağıtılsın. Sonuçta 8 dakika içinde doğru yanıt bulan gruplar birinci, 10 dakikada bulanlar ikinci, 10 dakikadan uzun sürede bulanlar üçüncü ilan edilsin. Birinciler ikincilerden, ikinciler de üçüncülerden kendilerini, "Bravooo!" diyerek alkışlamak ya da grup üyelerinin tek tek elini sıkılmak gibi sembolik bir istekte bulunsun.

- **Maket:** Sınıfça yaratıcı malzemeler kullanarak ormanı, volkanı, lavları, kamp alanı ile birlikte romandaki adanın maketini yapın. Maketi “Volkandan Kaçmak” sergisine ekleyin.
- **Sergi:** Yaratıcı çalışmalarda üretilen tüm görsel malzeme, maket vb. ile okulun ortak bir alanında “Volkandan Kaçmak” sergisi oluşturun. Doğal yaşam, türlerin korunması, yaban doğada hayatta kalma gibi birçok konuda diğer sınıfların da farkındalıkların gelişmesine katkı sağlayın.